

Resource: Biblica Bible Dictionary

Biblica Study Notes (Key Terms) © 2023 Biblica Inc. Released under CC BY-SA 4.0 license. Biblica Study Notes has been adapted in the following languages: Tok Pisin, Arabic (عربي), French (Français), Hindi (हिंदी), Indonesian (Bahasa Indonesia), Portuguese (Português), Russian (Русский), Spanish (Español), Swahili (Kiswahili), and Simplified Chinese (简体中文) from Biblica Study Notes © 2023 Biblica Inc. Released under CC BY-SA 4.0 license by Mission Mutual.

Biblica Bible Dictionary

F

Familia ya Mungu

Uhusiano ambao Mungu anataka na wanadamu wote. Familia ya Mungu ni tofauti na familia za kibinadamu. Katika nyakati na maeneo ya Biblia, familia kwa kawaida ziliongozwa na wanaume wazee. Familia zilijumuisha wanawake wazee, wanaume na wanawake vijana na watoto. Watumwa pia walikuwa sehemu ya kaya. Wanaume walikuwa na mamlaka juu ya wanawake na watoto. Wamiliki wa watumwa walikuwa na mamlaka juu ya watumwa. Mfumo huu ndio mataifa na makundi ya watu wa wakati huo yalitegemea. Injili, barua za Paulo na barua za Petro zilieleza jinsi familia ya Mungu ilivyo. Watu wanaomfuata Yesu wote ni wa familia ya Mungu. Mungu huwapokea kama watoto wake. Kila mwanafamilia anapendwa na kukubalika na Mungu. Kwa hivyo wanapaswa kutendana kwa heshima na upendo. Waumini wengine wana mamlaka juu ya wengine. Wanapaswa kuitumia kuwabariki na kuwatumikia wengine. Waumini wengine hawana mamlaka juu ya wengine. Wanapaswa kufanya kila kitu wanachofanya kana kwamba wanamtumikia Yesu.

Farao

Kichwa cha mtawala mwenye mamlaka makubwa zaidi nchini Misri. Farao wengi tofauti wanatajwa katika Biblia.

Fidia

Hili linamaanisha kuleta amani tena kwa kitu wakati amani imeharibiwa. Katika mahusiano, amani inaharibiwa pale watu wanapotendana dhambi. Hii pia inaharibu amani kati ya mtenda dhambi na Mungu. Mtu anayefanya dhambi lazima atubu na aache kufanya kile alichokosea. Pia, dhambi lazima ilipwe. Hii inaruhusu amani kurejea

kati ya watu na vilevile kati ya watu na Mungu. (Siku ya Upatanisho)

Filemoni

Mkristo tajiri huko Kolosai ambaye alikuwa rafiki wa Paulo na alifanya kazi pamoja naye. Inadhaniwa kwamba Apphia alikuwa mke wa Filemoni na Arkipo alikuwa mwana wao. Kanisa lilikutana nyumbani kwake. Alikuwa na mtumwa aliyeitwa Onesimo. Barua ambayo Paulo alimwandikia kuhusu Onesimo inaitwa Filemoni.

Filipi

Mji wa Kigiriki katika eneo la Kirumi la Makedonia. Ulikuwa katika eneo ambalo sasa ni kaskazini mwa Ugiriki. Paulo alisafiri huko katika safari yake ya pili. Ulikuwa mji wa kwanza barani Ulaya ambapo habari njema kuhusu Yesu ilishirikiwa. Barua ya Paulo kwa Wafilipi ilikuwa kwa kanisa la huko.

Filipo

Mmoja wa viongozi saba waliochaguliwa na waumini huko Yerusalemu kuwa shemasi. Alihakikisha waumini wote wanapata chakula cha kutosha. Alikuwa mtu tofauti na Filipo, ambaye alikuwa mmoja wa wanafunzi 12 wa Yesu. Alieneza ujumbe kuhusu Yesu kwa watu wengi na maeneo mengi. Binti zake wanne walikuwa manabii.

Fimbo ya kutembea ya Aroni

Fimbo ambayo Aroni alitumia wakati Mungu alifanya ishara na maajabu kupitia kwake. Baadaye, Mungu alisababisha ichipue, kutoa maua na mlozi. Hii ilionyesha kwamba Mungu alikuwa amechagua ukoo wa Aroni kumtumikia kama makuhani. Fimbo ya kutembea ya Aroni ilihifadhiwa katika sanduku la agano.

Finehasi

Mwana wa Eleazari na mjukuu wa Aroni. Alimuua Mwisraeli mmoja aliyekuwa haamini Mungu. Alipofanya hivyo, Mungu alikomesha tauni huko Baal Peor. Mungu alifanya agano la amani na Finehasi na wana waliozaliwa baada yake.

Frigia

Eneo katika eneo la Kirumi la Asia Ndogo karibu na Galatia.

Fumbo la Kristo

Ukweli kuhusu jinsi Mungu anavyotekeleza mpango wake kwa ulimwengu kupitia Yesu Kristo. Katika Agano Jipya, fumbo kwa kawaida ni kitu ambacho hakijafahamika kwa watu. Manabii wa Agano la Kale walikuwa wamesema kwamba Mungu angewaokoa watu wake. Lakini Wayahudi hawakujua hasa jinsi au lini Mungu angefanya hivi. Hawakuwa na uhakika ni nani au ni nini wangeokolewa kutoka. Hawakujua hasa ni nani angeokolewa. Paulo alieleza fumbo hili katika barua zake. Mpango wa Mungu ulikuwa kuwaokoa watu wote wanaomwamini Yesu. Yesu ni mwanadamu na ni Mwana wa Mungu. Mungu anawaokoa watu wake kutoka kwa nguvu za dhambi, uovu na kifo. Anawaokoa kupitia kile Yesu alichofanya alipojitoa mhanga msalabani.